

SEMĂNĂTORUL

ORGAN ÎNVĂȚĂTORESC DIN CALIACRA

Director I. Nedelcu

Apare sub conducerea
unui comitet

Redacția și Administrația
Școala primară Nr. 3—Bazargic

ABONAMENTUL
80 lei anual

Destăinuirii fragmentare

de Eug. Răducu

Când delegația corpului didactic primar ne-am prezentat la Primul Ministru ca să nu se reducă bugetul școlilor, într-o înfățișare reciprocă de situații—Primul Ministru, pe a țării în toate direcțiile ei de mișcare; noi, învățătorii, pe a noastră, încadrată în mișcarea de dezvoltare a țării—a fost o mărturisire de credințe ce se înbinau ca să ne lege pe toți fiii aceluiși pământ pe drumul gravelor răspunderi de neam și de patrie.

„Popoarele sunt chemate în această vreme la un examen de existență. Își vor organiza viața, vor trăi; își vor pregăti măsurile de apărare, vor daînui.

Eu, cu guvernul, suntem și deastă dată la postul de răspundere de unde sperăm să îndreptăm și greșelile trecutului și greutatea prezentului.

În tot ce organizăm pentru viața țării, D-v, învățătorii nu lipsiți niciodată din calculele noastre. Așa să vă explicați, dece pe anul trecut am dat pentru școală 650 milioane lei.

Am strâns depe drum 7.000 de învățători.

Noi am dus ofensiva culturală la care ne-am angajat în 1927.

— Și noi, Domnule Prim Ministru, n'am desmîntit niciodată nădejdea celor ce au crezut în abnegația și devotamentul nostru.

Noi suntem la instrucția premilitară. Noi am rămas.

Noi organizăm străjerismul.

Fără recompense, muncim oriunde țara ne cere.

— Sunt incredințat și ofensivă agricolă se va desfășura tot prin întrebuințarea D-v, în cea mai mare măsură.

— Să nu se mai reducă din bugetul nostru, dela care în ultima vreme s'au făcut cele mai sângeroase reduceri.

— Știu și aceasta și vă asigur că dela personal nu voi reduce niciun leu.

Vremurile, siguranța neamului nostru ne cer sacrificii pentru ca să ne înarmăm.

Credeți în viitorul acestui neam; credeți în ministrul D-vs, D-rul Angelescu, care vă susține cu cea mai înfocată pasiune și aveți încredere că vom aranja ca să nu suferiți nici D-vs, nici școala primară.

— Domnule Prim Ministru, făgăduiți-ne că nu veți reduce...

Vă rog, să aveți încredere...

Peste câteva zile, într'o Vineri, D-I L. V. Toni, a fost primit de M. S. Regele. După audiență ne-a comunicat prin ziare: M. S. Regele și a manifestat dorința de a fi în mijlocul învățătorilor la prima adunare care se va produce.

Atâta cinstire ce ni s'a făcut, noi am achitat-o prin multe sacrificii în trecut și vom fi dem-

Rolul efortului în formarea copiilor

(După Le Trait d'Union. par E. S.)

Cuvântul efort pare a nu mai trebui pronunțat astăzi, când cele mai importante puncte în educație sunt: libertatea și plăcerea. Acum când pedagogii moderni ne recomandă a instrui pe copii prin joc și a-i învăța în mod distractiv, urmându-le capriciile și lăsându-i să-și desvolte inițiativa proprie.

Cu toate acestea Francezii, cari au fondat Canada, în secolul al XVII-lea și cari se trăgeau din familii de burghezi, cu disciplina severă, au avut destul spirit de inițiativa.

Eu mă întreb deci, dacă efortul și obișnuința de a-l depune nu este din contră necesar în formarea caracterelor energice și dacă educația nu a pierdut mai mult, tinzând a-l elimina.

Toate procedeele de a prezenta copiilor începători, studiul sub forma cea mai atrăgătoare, sunt aproape nefaste. Noile metode de citire, după care copilul nu mai repetă în mod indefinit silabe cari nu au nimic comun cu sufletul său; mijloacele întrebuințate prin construirea cuvintelor și frazelor, cărțile ilustrate cu imagini atrăgătoare, ce sunt foarte plăcute ochiului, sunt foarte bune, însă numai pentru a deștepta spiritul și interesul copiilor pentru ce face.

ni de ea prin munca noastră de flecare zi.

Vom fi la datorie pentru țară... dar și pentru drepturile noastre...

Pentru dreptul de cultură al neamului întregit.

Dar nu-i mai puțin adevărat, că profitând de această grijă nouă, a persoanelor mari, de a pune la îndemâna copiilor mijloacele cele mai agreabile pentru a-i instrui, nu trebuie să uităm că ceiace este mai necesar încă, este a da copiilor, încetul cu încetul, cunoștințe—pentru aceasta trebuie să-i învățăm cum să 'nvețe, deci a jace efort. Un efort însă, proporțional cu etatea lor; cu toate că atenția li-se obosește repede, dar un efort real oricât de mic, se impune.

Trebuie să învățăm pe copii a-și fixa atenția, a se concentra și a face să lucreze, în adevăr, inteligența lor.

Aceasta se obține prin antrenament zilnic. Copiii vor înțelege însemnătatea lucrului și când vor prinde gustul, căci nu trebuie să credem că efortul le este absolut penibil, dacă vom face pe copii să-i înțeleagă necesitatea, arătându-le rezultatele, ei vor ajunge să iubească efortul în vederea rezultatului ce vor obține.

Deasemenea eu cred că este necesar a obișnui pe copii, de mici, a face ușoare sacrificii. Acestea le vor forma voința și obișnuința de a se constrânge, de a se priva și este foarte ușor a obține aceste mici sacrificii voluntare. Acestea îi vor procura voe bună și se vor simți mândri, văzându-se capabili, de a voi și îndura. Copiii prea corcolți și răsfățați nu sunt buni de nimic. Când sunt bolnavi nu trebuie să-i plângem ci din contră să-i încurajem

Raportul dintre filozofie și știință

Filosofia și știința, altă dată nu existau separate. Sub eticheta filozofiei se ascundeau și cercetările științifice. Sub această formă s'a prezentat în antichitate, menținându-se până la sfârșitul evului mediu, care n'a adus nici-o notă originală, decât îngrădirea liberei cugetări. Trăind sub același acoperământ, atât conglomerat de idei, era și fatal parcă, a se ajunge odată la un proces de numeroase desidențe, la un proces de separațiune. Acest proces nu datează decât dela finele evului mediu:

Prin urmare este un proces relativ nou. El s'a produs din cauza prea multor cunoștințe care în esența lor aveau o înlănțuire destul de legitimă, și cărora totuși

sub masca tradiționalismului, — li-se impune coerență absolută cu „marele tot”. Procesul de separațiune, a fost determinat de promotorii renașterii antichității, Galileu și Descartes. Acești filozofi și matematicieni de rasă, au dat lovitura, marelui tot „provocând o capitală răptură. Matematica este formula magică prin care științele pozitive i-au avânt. După ce s'au despărțit, științele pozitive, după ce au părăsit tutela filozofiei cu care mai înainte se confundau, aceste științe au început să ducă lupta contra propriilor origini, contestându-i „in extenso” patrimoniul. Pretenția lor după cum vom vedea nu este întemeiată deloc pe realitate și a susține că una poate subjugă tot-

almente pe cealaltă, înseamnă a ignora ori pe una ori pe alta. A da prioritate uneia, incredințându-i suverinitate absolută, n'am face decât să înapoiem știința cu câteva secole, ca să facem o filozofie demnă de „teapa” unor marionete. Și una și alta au un patrimoniu de cercetare „jure et facto” (de drept și de fapt) care în virtutea unor legi își dau ajutor reciproc, atunci când metodele uneia se simt neputncioase la fixarea adevărului specific.

Luptă dintre mamă și ficele sale s'au desfășurat în timp. Caracterul de nerespect și atrocitate s'a reliefat mai mult în tabăra ficelor. Condscendență nu s'a observat în acțiunile lor. Sânul cald al mamei nu-le mai era de folos ficelor, care în perioada copilăriei se răsătau în moliciunea lui. Caracterul luptei dintre aceste discipline mintale, filozofie și știință, a

fost mai mult superficial; cu totul altfel prezentându-se lupta dintre știință și religie, care cu ferocitate de fiară, căutau să se extermine una pe alta. Filozofia oricum s'ar prezenta, orice înfățișare ar lua; voluntaristă, activistă, intuiționistă, pragmatistă, etc., are nevoie de date științifice, precum și științele au nevoie de inspirații folositoare, ipoteze, pe care știința le va verifica cu metodele ei. După cum vedem, n'am putea preciza cine are mai multă trebuință, filozofia de știință sau știința de filozofie. A inclina într'o direcție lără a cerceta cum se prezintă aspectul problemei, riscăm a ne atrage ura celeilalte.

Înainte de a depune unele concluzii, este necesară oarecare distincție.

Filozofia, vorbim de cea teoretică, pe lângă multele chestiuni accesorii, ca: chestiuni de este-

a-și îndepărta crizele și lacrimile spre a fi bravi.

Trebue să-i obișnuim a nu se plânge când plimbarile sunt puțin lungi, când le este cald, când le este sete și sunt puțin oboșiți.

Eu cunosc un copil de nouă ani care făcea curse mari încărcat și el nu se plângea de nimic. Când a devenit mare lucra cu răbdare și nu se simtea rău nici la frig nici la căldură și iubea munca.

Ne plângem câteodată de slăbiciunea caracterelor, de nehibzuită și inconstanța tinerilor. Aceasta se datorește numai faptului că nu am fost destul de atenți în copilăria lor; chiar din cea mai fragedă copilărie trebue să căutăm a le căli caracterele. Foarte adesea le-am înălțat orice efort, le-am cedat la toate exigențele. Crescând mari ei caută să-și satisfacă toate fanteziile și le vine greu să se supună unor reguli morale.

De mici trebue să-i obișnuim să se supună autorității exterioare, pentruca mai târziu să fie capabili de a se supune regulilor impuse de datorie.

Supunerea, munca, sacrificiul, toate aceste constrângeri fortifică voința și o eliberează de dominațiunea capriciilor. Trebuie deci să le dăm locul cuvenit în educație, impunându-le cu tact, făcându-le a fi acceptate și iubite.

Frad. Ersilia Georgescu

Alteiu Mare

Pentruca istoria să se scrie exact.

Pentru ca iluzia prostului să nu fie difuzată.

O excludere a D-lui E. Răducu, de altădată — din vremuri mai normale — se făcuse pentru luptele sale — care au format războiul nostru pe vremuri — pentru cauza generală a corpului învătătoresc.

Excluderea n'a durat — căci lupta fusese înfrântă printr'o trădare — și D-l Răducu a fost solicitat în fruntea corpului după 3 luni numai.

D-sa n'a revenit decât la chemarea unanimă a învățătorilor când și trădătorii se pusese sub penitență.

Excluderea de curând, a fost făcută pentru o prostie nebunească și proprie a celui exclus, ca să nu se compromită corpul.

Și exclusul de acum e pentru a l-a oară exclus din asociație.

Nu e tanta cum e manda.

Și prăpastia e grozavă.

Tineretul francez

de Andre Lichtenberger

La ce se gândește astăzi tineretul francez?

Iată o chestiune la care este greu de răspuns. Sunt clipe și țări în care au valoare oarecum formulele generale. Sunt altele în care realitatea este mai complexă și mai greu de prins.

Dar — întrebare preliminară — mai sunt oare tineri în Franța?

Chiar înainte de război, din cauza slabei noastre natalități, speța devenise rară. Din 1914 și până în 1918 am avut un milion cincisute de mii de morți. Călătorind într'o vreme prin Franța, ambasadorul american Gerard făcea observația că în această țară lumea este mult mai în vârstă decât în altele. Francezul mijlociu — se spune — are ca ideal să-și asigure o pensie și să n'o piardă. Pretutindeni se văd la noi bătrâni cari perzistă la nesfârșit. Faptul nu s'o fi datorind împrejurării că nu mai sunt în Franța decât ei?

Dacă aș socoti că portretul acesta este exact, mi-aș fi ales ajurea un subiect de articol. În loc de a-l discuta, îngăduiți-mi mai bine să vă spun câteva trăsături ale unei alte siluete; veți face comparația și apoi veți alege.

Unde pot fi văzuți tinerii din Franța?

În primul rând și cu deosebire pretutindeni unde se muncește. Tineretul francez muncește mult, din greu, aproape prea mult. Dece?

Fiindcă are sentimentul grav, acut, concret, al dificultăților ceasului de față. El simte foarte puternic criza politică, criza economică, criza socială; el simte pretutindeni neguri, hârloape, drumuri înfundate; astfel, de timpuriu, el este obsedat de nevoia de a se desurca în viață.

Cum? Hotărât, îi repugnă ideea unei răsturnări generale. Suntem un popor care a îndrăgosit prea multe idealuri, a făcut prea multe cruciade și prea multe revoluții, pentruca să se avânte cu ușurință într'o asemenea întreprindere. Înainte de orice, tineretul francez n'are încredere în cuvinte. Ca să folosesc limbajul lui, tineretul francez are groază de formulele bombastice. Nimic nu-l supără mai mult decât declamația și lipsa de măsură. Dat fiind criza care-l încojură și spiritul său critic, tineretul francez nu mai are un respect orb pentru cei mai vrășnici lui. Fără îndoielă, în lumea de astăzi, multe sunt de revizuit. Dar nimic nu va putea fi îndreptat printr'o năvală în organismul complicat al unei țări vechi ca a noastră, așa cum ar face un elefant într'un magazin de porțelanuri. Să vedem lămurit.

Iată o pildă: Ideia de patrie. În fond, și cu multă țarie, tineretul nostru ține la această idee; chiar la aceia cari afectează o detașare de

această idee, ea rămâne puternic înfiptă, însă nu într'o atitudine de opoziție sau de superioritate față de aceia a aproapelui. Nimic nu le displace mai mult decât concepția unei rase privilegiate. Ei nu-și anexează pe Dumnezeu, oricum l'am numi.

Umanitate! Umanism! În aceste cuvinte generale și generoase, ei își păstrează credința. Ei nu pot crede pe deplin că în fond oamenii inteligenți și de bună voință nu se aseamănă în toate țările; și că nu e posibilă o înțelegere. Șovinismul agresiv îi îndispune, iar ideea de război îi desgustă. Tineretul francez este aproape singurul în Europa ale cărei dorințe sunt pe de-a-ntregul pacifice. Necunoscând situația umilită a Franței de dinainte de război, împiedcați prin vârsta lor de a lua parte la elanul jertfei, neavând sentimentul eliberării pe care l'a adus victoria, tineretul francez refuză orice virtute războiului și nu vede în el decât o aberație. Bine înțeles, înaintașii lui au fost eroi. Dar pentruca mai sunt încă în lume nebuni și desechilibrați, tineretul trebue să fie gata de a călca pe urmele înaintașilor, dscă Franța este la strâmtoare; el se va avânta în măcel până la capăt, cu furia dar și cu desnădejdea unui faliment definitiv pentru umanitate. Desigur, ar trebui să existe mijloace de a deslega lucrurile și astfel.

Respingând orice ideal războinic, setea de a învinge, de a excela, proprii tineretii, se satisface aiurea. Unde? Ei bine, de pildă, în toate soiurile de „jocuri“ de valoare inegală: literile și artele, sportul, speculația filozofică, cercetările științifice, aventuri de tot felul. Indată ce-și închipuie că ținta merită intrarea în joc, această tinerețe se risipește cu o dărnicie minunată. Iată morții din 6 Februarie depe caldarâmii Parisului, iată sub cerurile africane pe cei doi Vieuxchange, și iată acum câteva săptămâni pe administratorul Bernard; iată pe toți eroii aerului și ai pustiului african. Totuși setea jertfei eroice nu bântuie pe tineretul acesta în chip continuu. Ce plăcut ar fi, pe acest pământ pe care omul îl valorifică în fiecare zi mai mult, să duci cu voioșie o viață laborioasă, pașnică, armonioasă!

Ce luată în bătaie de joc era acum 30 de ani străvechea instituție a căsniciei! Astăzi nimic nu-i mai învechit decât litanile de odinioară. S'a sfârșit cu căsătoria convențională, de interes, negociată între două familii. Astăzi, tinerii și tinerele sunt camarazi de studii și de sport, se pun la încercare, se cunosc. S'a dus vremea micilor găscușe și a „claudinelor“ ambigue; astăzi înțeleg se unesc de timpuriu de bună voie.

este o idee nouă. Sensul celor afirmate de marele propagandist al culturii și civilizației actuale, îl găsim pe scara cugetării din cele mai vechi timpuri, începând cu filozofii greci. Din cele relatate, putem trage următoarea concluzie:

Teoria cunoașterii călăuzește știința pozitivă ajutând-o pe unele locuri, și chiar influențând-o; metafizica este influențată și împurmată unele date din științele pozitive, fără de care nu ar putea stabili unele raporturi și făurii legi. După cum se declanșează din cele afirmate antagonismul dintre știință și filozofie nu există decât în aparență. N'am putea să ne pronunțăm în favoarea uneia, decât numai din cauza ignorării adevărului, s'au dintr'o simplă indolență. Decând s'a întâmplat procesul despărțiri, gelozia științelor pozitive a crescut

Și ele înțeleg să întemeieze un cămin și să aibă copii.

Pentru ca să se înfăptuiască aceste dorinți, pentruca să existe mijlocul de a trăi pe pământ o viață curată și de oarecare rafinament, este indispensabil să fie săvârșite în societate câteva amenajări. Unul din păcatele cele mai manifeste ale societății, este dezordinea universală. Tinerii noștri o văd, suferă din cauza ei și se exasperează.

De pildă, ce mult îi desgustă funcționarea actuală a regimului nostru parlamentar, lent, costisitor, complicat, ce mult este speriat bunul lor simț de către gelozia democrației față de elită!

De altă parte, ei nu sunt mai puțin izbiiți de către conformismul statului instituit de regimurile dictatoriale. Ideia de a fi siliți să gândească în secret, de a fi închiși, sub pedeapsa ereziei și a decăderii, într'o cămașă roșie, neagră sau brună, îi înspăimântă și îi desgustă în același timp. Ei vor să rămână stăpâni pe libertatea de a-și alege rufele și idealul, refuză o abdicare care revoltă în ei setea imprescriptibilă a libertății.

Iată de ce „malaise“-a lor nu e mai mică în fața despotismului care se afirmă în ordinea socială și economică. Ei respectă știința, îi jertesc la nevoie viața lor. Dar unele din pretențiile ei îi indispen. Eugenismul și proiectele sale de creștere le par în adevăr că trec prea ușor peste demnitățile individuale.

Ei nu sunt mai puțin indispuși de nelegiuirile științei aplicată în ordinea industrială. Mașinismul este tehniceste un lucru admirabil. Dar ca mașina-Dumnezeu, creată de către om, să pună mâna pe el, să-l zdrobească, să-l domine, asta nu se poate! Prea e lucru urât.

În fond, toate acestea s'ar rezuma destul de bine astfel: în același timp cu nevoia de ordine, este în tineretul acesta francez o credință persistentă în valoarea inteligenței și o revoltă încăpățanată împotriva tuturor despotismelor de orice soi care amenință omenirea. Dacă i se suprimă libertatea, mai face oare să se mai intereseze el mult de soarta care va face să dăinue această specie pusă la încercare, standardizată în monstruoase termite?

Iată de ce gândesc că, în clipa aceasta, pozițiunea tinerilor din Franța este o pozițiune de așteptare. Mintea le stă la pândă. Ei latonează. Ei caută zeul necunoscut cu nesfârșit mai multă pasiune decât pare. Cu ce elan vor răspunde la chemare în ziua în care va răsună cuvântul magic. Căci în fond, ei așteaptă în adevăr o revoluție egoistă. Revoluția pe care o vor ei, e aceea care ar fi pentru întreaga lume o renaștere, așa cum a voit să fie, și cum a fost în parte, revoluția franceză. Ei nu pot crede că la punctul la care a ajuns evoluția spiritului omenesc,

tică, sociologie, psihologie, pedagogie, etc. înglobează în ființa ei intimă, două mari probleme: problema cunoștinței de care în mod special se ocupă teoria cunoașterii și problema existenței, cu care se ocupă metafizica. D-l Petrovici spune: S'ar putea, socot, spune că tot după felul și natura lor, metafizica trebue să ia decât să dea științelor, pecedea teoria cunoașterii — dinpotrivă — mai mult decât ia dela ele. — Afirmățiunea primă se susține prin argumentul că rațiunea și inteligența noastră nu pot crea elemente, lundu-le pe acestea din operațiile concrete ale lumii sensibile; iar afirmațiunea secundă se sprijine spunând: „Eu analizez condițiunile de fundament ale cunoștinții, propun metode de lucru și valorizez rezultatele științei, cu mai mult prestigiu decât ea. Tocmai această este rațiunea repercursiunii u-

nei noi teorii științifice, asupra metafizice, lăsând rece și pasivă teoria cunoașterii. Exemplu: Teoria relativității a lui Einstein a avut pronunțate repercursiuni asupra metafizice, prin afirmarea că timpul nu este absolut și unic, punându-l într'o perfectă dependență de spațiu, lungindu-se sau scurtându-se în raport cu viteza mișcării. Această teorie a deschis noi perspective metafizice crezând în temeliile necunoscute ale existenței și stimulând speculațiile spiritului spre a cunoaște adevărata realitate. Această teorie în domeniul metafizice a provocat o adevărată revoluție. Contrariul s'a întâmplat între granițele etnice ale teoriei cunoașterii.

Ideia că lumea văzută nu e adevărata realitate, nefiind decât o fațadă a lumii mai adânci, și a cărei structură intimă nu poate străbate în conștiința noastră, nu

din ce în ce mai mult, culminând atunci, când spun că filozofiei nu i-a mai rămas teren propriu de exploatat. O cercetare minuțioasă ne face să credem contrariu. Unui bun pozitivist ca să ajungă la înalțimea gloriei vistate poate, i-se recomandă să nu piardă contactul cu spiritul și directivele date de filozofie, și invers unui filozof. Este privit mai puțin bine un specialist (om de știință) ce s'apucă să filozofeze, decât un filozof ce se ocupă cu chestiuni de știință pozitivă.

Cel dintâiu e menit a cădea mai de grabă în unilateritate, provocând un curent care va căuta să-i deteste calitățile unui om consequent, pe când filozoful se poate să aibă succese frumoase în științele pozitive.

21 Martie 1935.

Marin C. Badea
Chiolluc-Gargalac

nu există în toate țările un oarecare număr de adolescenți ale căror aspirații seamănă cu ale lor. Ei își închipuie că cu curaj, cu bunăvoință, cu lealitate, și cu condiție de a nu fi prea proști, ar trebui să existe un mijloc pentru ei de a se înțelege și de a reclădi o lume.

Vă aduceți aminte, în „Pasărea Albastră” a lui Maeterlink, de așteptarea pruncilor cari se pregătesc să se nască? Poate că e ceva din îngrijorarea lor în tineretul francez de astăzi. Afară de aceasta, niciodată inimi mai leale n'au bătut mai sincer, cu o speranță mai generoasă și cu o hotărâre mai fermă.

Andre Lichtenberger

Din „Adevărul”

La Tară

Vilegiaturistul: Dece țineți cocina de porci sub fereastră?. Asta e foarte nesănătos!..

Țăranul: Slavă Domnului, până acum nu mi-a murit nici un porc!

* * *

—Ce belea e și tusea asta?. Ați avut vreodată tuse d-le doctor?

—De câte ori..

—Și ce faceți în asemenea cazuri?

—Iau trei sute lei de consultație.

Emilian M.

Locul și data nașterii lui Mihail Eminescu

Și când propria ta viață singur n'o șii pe de rost,
O să-și bată alții capul s'o pătrunză cum a fost.
Scrisoarea I-a

S'au împlinit opt decenii și jumătate, decând natura l-a chemat la viață pe Mihail, al șaptelea copil a lui Gheorghe Eminovici. Asupra datei nașterii poetului sunt încă păreri și nu se poate admite nici una ca adevărată, deoarece există documente și discuții cari se disociază și se contrazic. S'au ivit contraverse, nu numai asupra datei nașterii lui Mihail Eminescu, dar chiar și asupra localității unde s'a născut.

Voiu enumăra păreri asupra locului și datei nașterii poetului și voiu evidenția pe cele mai argumentate și mai apropiate de adevăr.

Locul nașterii, se pare că nu-l cunoștea precis nici poetul, deoarece în ziua de 31 Martie 1889, când ținea o conferință la Ate-neu, a afirmat printre altele că e născut la Soleni. Nu ne putem baza pe această afirmație, întrucât nu există nici un document care s'o justifice. Se poate să fi amintit că e născut la Soleni, fără a se controla pe sine, mai ales că era în ultimul an al vieții, când boala îi spulberase toate amintirile.

În registrele societății „Junimea”, unde se înscrisese și Mihail Eminescu, trecuse cu mâna lui, că e născut în ziua de 20 Decembrie 1849 în orașul Botoșani. Neapărat că data și localitatea le menținea dela părinții săi.

În scriptele școlii primare Național-Hauptschule din Cernăuți, unde a făcut clasele III-a și IV-a, era trecut că născut în ziua de 6 Decembrie 1850 în Botoșani.

E probabil, ca data aceasta să fi fost comunicată direcției școlii de către rudele sale, care nu cunoșteau pe cea adevărată.

La K. K. Ober-Gymnasium din

RÂNDURI

In goana după ideal
fugar priviși spre mine...
Și azi mă simt de tot pierdut!..
E marea'n ochii tăi, văd bine
și dacă fac un pas spre tine
e abisu-i tăcut!..

Desprinde-te de lumea ta
de gânduri de bacantă
și vino.. astăzi vreau să-ți cânt
frumos ca niciodată!..

Azi sufletul îmi e pustiu
prbeag printre ruine!..
învie-i clipe de-altă dată:
desprinde-te și vino!..

Din zăricând luna și cerne-argintul
și clipe trec fugare,
pe-acelaș drum ne poartă gândul
și visele în nopți dearândul,
pe fiecare!...

Revars' asupra mea veninul
simțirea ta întregă!..
Cu'n zâmbet, poți îneca chinul
și-o inimă prbeag!..

Emilian M.

Maicii Domnului) din Botoșani, se găsește trecut și Mihail-fiul lui Gheorghe Eminovici — ca născut la 15 Ghenarie (Ianuarie) 1850 și botezat la 21 Ghenarie (Ianuarie) 1850.

Dintre toate ipotezele, numai două par întemeiate: 20 Decembrie 1849, după însemnarea din Psaltire și 15 Ianuarie 1850, conform actului oficial. În jurul acestor două date se nasc argumente pro și contra, fără ca vr'una dintre ele să fie pe deplin biruitoare.

Dacă admitem data de 15 Ianuarie 1850, pe baza actului oficial din Botoșani, vom avea opusă data de 20 Decembrie 1849, întemeiată pe însemnarea lui Gheorghe Eminovici, din Psaltire. Dacă admitem ca adevărată data de 20 Decembrie 1849, avem contra actul oficial. Din aceste două ipoteze contradictorii, neiese adevărul, care va trebui să stabilească odată pentru totdeauna că: Mihail Eminescu s'a născut în ziua de 20 Decembrie 1849; așa ne spune însemnarea din Psaltirea lui Gheorgh? Eminovici; așa afirmă sora poetului în scrisoarea către Maiorescu; așa ne spun registrele „Junimei” unde poetul a înscris cu mâna sa această dată. Părinții poetului, mai ales tatăl-care avea o memorie foarte bună, au păstrat data și au comunicat-o copiilor. De ce actul oficial spune că poetul născut la 15 Ianuarie 1850?

Răspunsul nu poate fi decât acesta: la botez s'a uitat să se completeze formularul cu data exactă a nașterii. Preotul a uitat să întrebe pe părinți atunci și mai târziu când a văzut buletinul incomplet, a pus o dată întâmplătoare sau mai apropiată.

De ce a pus o dată întâmplătoare și a întrebat pe părinți de adevărata dată?

Părinții poetului pleaseră la Ipotești și dealfel ce-l interesa pe preot o dată greșită?

El și-a îndeplinit numai forma, de a avea trecută o dată a nașterii pe buletin, indiferent care a fost acea dată. Să nu ne mirăm de acest lucru, deoarece cazuri de acestea se întâmplă multe, foarte multe și azi, după 85 de ani dela nașterea lui Mihail Eminescu.

Deși Mihail Eminescu este născut la 20 Decembrie 1849, suntem obligați a-l considera născut la 15 Ianuarie 1850, după actul, oficial existent, chiar dacă acest act este greșit. Ținând seamă că însemnarea din Psaltire o cunoaștem indirect, după spusele lui Matei Eminovici, fără ca alt cineva s'o fi văzut, până la clarificare lucrurilor, trebuie să menținem ca dată a nașterii poetului, 15 Ianuarie 1850, în conformitate cu actul de botez.

Prin această aducere aminte, cred că i-am îndeplinit cât de puțin din ultima dorință:

Cum n'oi mai fi prbeag.
De-alunci înainte
M'or troeni cu drag
Aduceri aminte.

Da! Acum când se împlinesc optzeci cinci ani dela nașterea lui, se cade a-l troeni cu drag într'o aducere aminte, pentru a i se realiza întocmai cel din urmă dor. Nu ne este îngăduit a

nu îndeplini dorința aceluia, care a lăsat cea mai frumoasă și neprețuită comoară literaturii române; nu ne este iertat să uităm pe mănuiitorul neîntrecut al versului românesc.

Ce buze n'au rostit numele lui Mihail Eminescu? Ce inimi n'au vibrat la citirea versurilor lui? Care român nu se simte mândru, că un geniu a răsărit pe bolta țării lui, ca să nu apună niciodată?! Soarele naturii răsare și apune de 365 de ori pe an, dar „soarele poeziei române” a răsărit odată ca să nu mai apună niciodată. Cum ar putea să spună sau să fie întunecat, acel soare veșnic strălucitor, acel maestru care a turnat în versuri: dureri și suferințe, speranțe și iluzii, fapte și evenimente, amorul și veșnicia.

Lirele multor artiști încetează de a mai suna, după ce aceștia devin țărăni; dar lira lui Mihail Eminescu a continuat să cânte și după moartea lui și va continua secole după secole, mai departe. Un astfel de maestru nu-i mort, ci e viu în sufletul și poezia poporului român, e viu sub cerul senin și azuriu al țării române —unde a avut fericirea să se nască.

Stejarul, 15 Ianuarie 1935.

I. Lupu-Râjlețu

TINERETUL

ca problemă socială

Formele de manifestare din cerul politicii actuale ca efect al principiilor democratice și de erarhie a valorilor, au creat și această sub împărțire în tineret și bătrâni.

Tineretul politic formează una din problemele post-belice, cu caracter politic social, de care m'am ocupat în parte, într'o revista apărută recent în județ, prin articolul „Rolul învățătorului în viața politică-socială”.

În prezentul, dat fiind că mă refer numai la tineret, nu-i voiu face apologia din politica statelor europene și nici a tineretului din granițele țării noastre din partide politice sau din vreo clasă socială.

Urmăresc a face o constatare și voiu da altă semnificație acestei subîmpărțiri, privind prin latura politicii școlare, în speță, a învățământului primar.

Cercetând problema sub aspectul ei general, simțim nevoia să pornim dela realități, care sunt în afară de politica națională și să cercetăm problema tineretului, nu numai ca principiu, dar și ca metodă de reformă socială, așa cum se aplică în statele mari europene.

Făcând sumare observațiuni, constatăm: deoparte în Anglia conservatorismul, caracterizat prin clasa Lorzilor tradiționaliști, încearcă panta declinului. În Germania, generația tânără a schimbat aspectul Reichului. În Uniunea Sovietică a republicilor rusești, tineretului i se impune odată cu educația școlară și obligația de a-și câștiga existența. În Italia fascistă, tineretul formează statul, căci energia tânără, formează isvorul nesecat de muncă pentru stat și de forțe pentru societate. E singura preocupă-

re pentru ziua de azi și nădejdea zilei de mâine.

Iar pe de altă parte observăm: În Franța și Ceho-Slovacia nu se înregistrează nici o oscilație în diagrama evoluției tineretului. De ce? E un tineret lipsit de energie și de caracteristica generației lui sau e o altă cauză?

Este efectul unei sincere și reale democrații, o democrație controlată și adevărată, e minunea ierarhiei individuale și a dreptății sociale. Tineretul găsește oricând înțelegere și consolidare.

Comparația ne-o oferă o interesantă observație.

În ce hipotază apare tineretul dela noi?

Eram obișnuți să asistăm la mișcările cu caracter național, în deosebi la mișcările tineretului universitar, pentru a ridica nivelul sentimentului național când era în scădere sau când prestigiul națiunii era atins și în cazuri de revendicări acute și profesionale. Ce observăm dela un timp?

Tineretul apare pe arena socială ca o clasă bine organizată. Mișcările lor sunt radicale, devin revoluționare și la un moment dat periclitează ordinea socială. Măsurile severe și de mână forte desființează organizația lor, împărțindu-i și asigurând ordinea.

Problema nu s'a rezolvat însă decât la suprafață, căci până nu se înlătură cauza, nu se înlătură efectul. Care e cauza? O cunoaștem. E criza economică ce a produs șomajul și mizeria, provocând criza morală prin imprimarea în suflete a desnădejdei și desorientării. Și în această situație, tinerii sunt cele mai bune victime de alimentarea curentelor de extremă dreapta sau stângă.

Dar starea de fapt se perpetuează.

Se perpetuează atât timp, cât se neglijează principiile impuse de evoluție pentru încadrare a tuturor formelor creatoare de energie și interes general și național, așa cum am văzut în politica țărilor de înaintată civilizație.

Legea de protecție a muncii naționale și legea educației premilitare, sunt îndreptate în acest sens. Au început să se manifeste bune intenții măcar.

În cercul politicii noastre generale, de preocupare pur școlară, poate fi vorba de tineret?

Desigur, că da! Universitățile, școlile profesionale și tehnice sunt acelea cari au creat după războiu, pletora de profesioniști cari cer posturi și care tineret formează marea masă a celor fără de lucru.

Culturalizarea maselor prin felul cum se înfăptuește, a dus la alte rezultate decât cele dorite și nu și-a îndeplinit scopul în sine. S'au pregătit numai solicitanți de posturi și s'a format o rezervă de candidați bugetari și o eventuală clasă a răsvrătiților, cari nu-și găsesc plasament, fiindcă oferta a întrecut cererea. Nici prin pregătire, nici prin selecționare nu se limitează proporția și în afară de aceasta, la numiri și înaintări, nu se respectă în totul, ca criteriu, vocație, sau valoarea personală. Cei cari sunt în funcțiuni, nu sunt controlați în mod real și comprimisul sau incapacitatea nu sunt sancționate.

In acest cadru anormal și nestatornic, tineretul formează clasa postulanților agresivi și de rezolvarea problemei acestui tineret, deprinde societatea de mâine.

Cum se prezintă problema tineretului în învățământul primar? În ritmul evoluției, acțiunea de răspândire a culturii, începută de marele Haret și continuată de actualul ministru al școalelor, D-l Dr. C. Angelescu, prin înființarea școalelor normale și construirea a mii și mii de localuri de școli primare, prin toate satele, prin plasarea a câtorva mii de învățători tineri în posturi, ce trăiau decepționați și cu iluzii pierdute, a făcut ca nivelul școalelor să-și ridice, iar ignoranța marită în poporul de jos, să se spulbere.

Existența acestor învățători fără posturi, nu era un excedent, ci corespundea unor nevoi reale și absolute. Continuându-se opera de cultură, s'a rezolvat în parte și problema acestui tineret. Pentru complectarea locurilor ne învățători necesari la sate, e nevoie să funcționeze încă trei patru ani actualele școli normale.

Abia atunci, vor trebui luate măsuri de proporționalizare între numărul celor recrutați și a celor pensionați prin desființarea primelor clase și treptat a unui număr de școli normale.

Dar plasarea învățătorilor, nu a rezolvat în întregime problema, căci quantumul salariului cu 2.2500 lei, pentru cei 7-8-10 ani de învățământ și cu familii, nu se poate trăi omenește.

Învățătorii tineri cu salariul de mizerie, formează cea mai asuprită clasă între toate clasele sociale.

Au fost învățători cari au murit de foame, stând la post, sacrificându-se în timp de pace ca și la războiu. Și cunoaștea cum toată țara unele din cauzele vizei bugetare.

Moravurile sociale au însă influențele lor.

Neglijându-se multă vreme interesele generale ale poporului, motivându-se prin această criză bugetară, se vor naște curentele legitime de reacțiune națională, în ritmul general social, pentru stărpirea acestor moravuri.

Reacțiunea e actul natural și organic al instinctului de conservare. Învățătorii cei dintâi, sunt cei cari luptă contra defecțiunii morale, atâta timp cât sufletele lor sunt tari și conștiințele neatînse. Au și un drept însă.

Au dreptul de a cere celor ce-și asumă răspunderea în stat, de a restabili ordinea morală numai între guvernanți, căci pe o ordine morală se poate restabili și o echilibrată situație materială și fiecare condiționează pe cealaltă.

I. Marinescu
inv. Osmanfacă

Cioara ei-că ea e mai frumoasă și cu puli ei.

Anormalul strigă lumii că este ea anormală.

Iar măsurile de autoritate împotriva desmățului se cheamă „lipsa mecanismului de orientare”.

Aferim cugetare.

Diverse

Soția D-lui învățător Aldea n'a putut fi numită învățătoare lângă soțul său, pentru că nu a fost post vacant. Simplu ca ziua. În vremurile de anarhie se poate aduce soț lângă soț și când nu e vacanță lângă soț.

Țara nu poate îndura insoțirile decât în legalitate.

În desmăt se poate orice.

Actele de administrație școlară în plină și scrupuloasă legalitate sunt acte de tortură numai pentru cei obișnuți în dezordine și desmăt.

Adio anarhie! Zadarnic te mai cheamă unii în învățământ.

Expresiile de până azi întrebunțate de unii preținși învățători se socotesc prea slabe într'un desmăt.

Să fie la ei, acolo...

Niște trepăduși dintr'o foaie politică, vede în învățători trepăduși de club. Prostu se uită în oglindă!

Când ți-e sfârșit tot ce ai în cap începi să împrumuți expresii: „ați inebunit sau v'a inebunit necazul”.

D-l Ilie Nedelcu, bunul nostru coleg, este revizor școlar de prestigiu și autoritate.

Unii cred, că fiind revizor nu mai este în corpul învățătoresc, ci este plecat și se întreabă cum se va întoarce? Și cum va fi primit?

Noi știm că D-l Nedelcu este în acelaș loc de totdeauna și cu masa și cu casa și cu misiunea în învățământ.

Cum l-o fi văzând alții plecat? Nu cumva aceia sunt dintre cei cari au trecut pe la Revizorat și credeau că au sburat în sus, dintre învățători.

Cumpără nene boi și găini și cugetați împreună asemenea năstrușnicii.

Secăturism se găsește din belșug și în câțiva preținși învățători. Bine că sunt numai câțiva.

Colegul Șt. Dumitrescu inv. înaintat, conștiințios în îndatoririle școlare — în rezultatele școlare mai ales — a propus o activitate corală cu atâți câți dintre învățători se vor simți atrași și pasionați pentru muzică. Și scria colegul că 30—40 înși ar putea răspunde laudabil la pretențiunile cele mai rafinate, după o pregătire în timp.

Degrabă, din lumea secăturilor a și apărut sudălmă și denigrări și pentru acțiune și pentru colegul Dumitrescu.

Da, pentru D-zeu, acesta destrămați să fure un pic de înțelegere — că de înțelepciune știm că n'au avut parte — și să afle: În Caliacra sunt 650 învățători, cari s'ar putea concentra în 16 coruri, ca cel preconizat de colegul Dumitrescu.

Să facă destrăbălajii 15 și să lase colegului Dumitrescu un cor, numai unul, pe care dorește să-l facă în muzică de melodie și nu în bocănit de scandal.

La corul scandalagiilor și turmentațiilor nu se pot înscrie decât cei ce nu s'au deprinși la muncă învățătoarească. Colegul Ștefan Dumitrescu e dintre cei dela muncă și melodie. Nu-i dela pahar și scandal și deaceia l se făgăduiește dreptul de a înfița un cor învățătoresc.

La justiție n'a mai rămas nimic în picioare din hidoasa reclamă făcută în chestiunile asociației.

Reclama neputând fi folosită ca să impresioneze pe învățători în adunările lor generale, e scoasă ca tarabă publică și o bat cu ciocanul derbedei politici.

Abuz la revizorat? O bancă abuzează de fondurile învățătoarești. Ar vrea

ă ias mereu și să nu dea înapoi niciodată.

Avem să rădem încurând de câtă ușurință de cap au unii oamenii, cari uită că într'o instituție publică ei au răspundere nu numai de conducători dar și ca învățători.

Cei cari au depus fotografiile pentru carnetele C. F. R., fără cereri, vor înalța de urgență cererile individuale, timbrate legal, cunoscând că astfel nu li se vor elibera carnetele.

Dela Revizoratul Școlar

Ministerul cu ord. Nr. 30905 | 935, a aprobat ca toți învățătorii definitiv, cari au reușit la examenul de înaintare gr. II, depus în sesiunea Iunie 1934, să fie considerați înaintați la gradul II pe ziua de 1 Aprilie 1933, ca și colegii lor cari au depus examenul de înaintare în 1933.

Ministerul Instrucțiunii Publice, apreciind importanța educativă și națională a concursurilor organizate în cursul lunii Aprilie a. c. de Societatea „Tinerimea Română”, (B dul Schitu Măgureanu 4 București), roagă școlile din țară să trimită elevi la concursuri și totodată să le înlesnească pe cât posibil participarea.

Ministerul cu ord. № 35.444 | 935, face cunoscut, că i s'a adus la cunoștință de către D. E. T. R. că mulți învățători fac elevilor străjeri greuți pentru faptul că aceștia îi salută — străjerește.

Cum salutul străjăresc este cu brațul întins, însoțit de cuvântul „Sănătate”, trebuie respectat de întreg corpul didactic și nu oprit de autoritățile școlare care trebuie să dea o extensiune acestui oficiu.

Poșta Redacției

Aducem mulțumiri colegilor cari ne-au trimis articole pentru ziar. Îi rugăm să continue pentru a ne ajuta pe noi și a se ierarhiza și D-lor în lumea celor cari muncesc.

Rugăm pe colegi a-și forma din cunoștințe și idei, articole scurte, ca să le putem insera în pagini mici, cum sunt paginile ziarului nostru. *Trei sferuri de coală* trebuie să fie lungimea unui articol.

Orice articol, de coale întregi, se poate subîmpărți în fragmente, cari pot rămâne cu titluri deosebite, ca articole în serle pentru *Semănătorul*. Aceasta s'o facă colegii, cari ne scriu pe viitor, căci nouă ne este greu a subdivida articolele unui alt autor.

Așteptăm articole scurte.

Domnul E. Răducu roagă pe colegul N. Badea — Calicichioi să ne trimită din scrisorile sale pentru ziarul *Semănătorul*. Apreciind în mod deosebit modul de a scrie, a insistat pentru aceasta, numai dacă D-l Badea nu e împiedicat de alte considerațiuni.

Colegul Em. Mutulescu ne-a făcut bună impresie — foarte bună chiar prin scrisorile sale în versuri. Preocuparea continuă perfecționază și-i rugăm să se inspire mai des, ca ne face mare plăcere vizita scrisorilor sale în coloanele noastre.